

Verzoek Spanje om uitlevering niet kansloos

DOOR INEKE HOLTWIJK, de Volkskrant November 4, 1999

Het verzoek van de Spaanse rechter Balthazar Garzon tot uitlevering van 98 Argentijnen heeft tot gemengde reacties geleid in Argentinië. Juristen zeggen dat het verzoek van Garzon niet kansloos is.

Mensenrechtenorganisaties waren lyrisch. Zeven linkse parlementariërs hebben de zittende regering gevraagd middels een resolutie mee te werken met Garzon en 'alle Argentijnen die vervolgd worden wegens terrorisme en massamoord uit te leveren'.

In zijn eerste reactie zei Fernando de la Rúa, die vanaf 10 december Argentinië's president zal zijn, dat het uitleveringsverzoek niet geldig is op Argentijns grondgebied. Oftewel: zolang de gezochten Argentinië niet verlaten, lopen ze geen risico uitgeleverd te worden. De latere commentaren waren neutraler. De woordvoerder van de Alianza, De la Rúa's regeringscoalitie, onderstreepte dat 'de grondwet zal worden gerespecteerd' en zei: 'we laten het recht zijn gang nemen'. Een uitspraak die door waarnemers geïnterpreteerd werd als tijd kopen.

In de verkiezingscampagne van de Alianza waren mensenrechten geen onderwerp. De meningen over het onderwerp verschillen naar gelang de spreker. De belangrijkste juridisch adviseur van De la Rúa en kandidaat-minister voor Justitie, Gil Lavedra, zei dinsdag dat er 'in principe' van uitwijzing geen sprake kan zijn omdat de meeste militairen reeds veroordeeld zijn voor mensenrechtenschending. Dat is wat telt, aldus Lavedra, ook al hebben ze hun straf vanwege de twee amnestiewetten niet uitgezeten.

Een van de kandidaten voor de post Defensie, Antonio Berhongaray, wees uitwijzing in alle omstandigheden van de hand. 'Ik ben alleen voor als ze ons de mogelijkheid geven Noord-Amerikanen te vervolgen voor wat ze in Vietnam hebben gedaan.' Dat is ook het standpunt van de huidige Argentijnse regering. Men wil uitlevering pas in overweging nemen als het verzoek gedaan wordt door het nog op te richten Internationaal Tribunaal dat kleine landen gelijk behandelt als machtige.

Juristen zeggen dat het verzoek - zolang de politiek er zich niet mee bemoeit - een kans heeft. Om te beginnen geldt het opsporingsbevel voor de hele wereld. Argentinië heeft een rechtsbijstandsverdrag met Spanje en ook diverse internationale verdragen geratificeerd. Deze verplichten haar 'te vervolgen of uit te leveren', aldus Alberto Zuppi, een specialist in internationaal recht woensdag in het dagblad Pagina 12.

Rechter Adolfo Bagnasco, die acht militairen vervolgt in verband met kinderroof en al eens met Garzon samenwerkte, ziet meer mogelijkheden. Als een delict ook strafbaar is volgens de Argentijnse wet, als de verdachte daarvoor nog niet is vervolgd en als er niet op dat moment een strafproces tegen hem loopt 'staat niets uitwijzing in de weg', zegt Bagnasco.

Op de lijst van Garzon staan verdachten die in Argentinië niet zijn berecht voor mensenrechtenschending. En geen van de militairen werd in Argentinië berecht wegens massamoord. Slechts een militair, ex-juntaleider Videla, hoeft in geen geval te vrezen voor uitlevering. Videla staat reeds op de rol voor een nieuwe proces in Argentinië, wegens kinderroof.